

Komandi partur
Í komandi parti verður restin av teirri einastandandi søguni hjá hesum báðum systurum og um samhaldið í ættini.

Barndómsheimið hjá Jonny, sum var fyrsta ramman um hesa søgu

Foreldrini hjá Jonny, Rakul og Jóan Magnus

Jonny fekk sína lívsuppgávu
Hvussu álvarsom støðan var, fekk eg váttað ein dag, mamma fór til Søldarfirðar at vitja beiggja sín, Garða Jákup. Eg var 14 ára gomul og skuldi ansa eftir Valentinu. Hon lá í seingini, og so rópar hon nývaknað og bað um breyð. Tá hevði hon enn mál. Eg fari so og gevi henni breyð, og hon etur sjálv. Tá hugsaði eg, at nú er hon frísk, tá ið mamma kemur aftur. Men tá ið hon royndi at koma upp úr seingini, datt hon. Í fyrsta umfari vóru tað foreldrini og eg sjálv, sum passaðu Valentinu. Hetta kravdi sjálvsagt meira og meira, sum tíðin gekk, og tað gekk afturá hjá henni. Fyrstu tíðina kundi eg kortini fara burtur onkuntíð. Eg var eitt skifti í húsi í Klaksvík hjá Bettu Justinussen, sum var lærari. Hon var gift við Poul, ættaður úr Svínø. Hann var kendur frá

skipinum Fuglaberg. Betta var ættað úr Rituvík, f. Højgaard. Somuleiðis var eg í Havn í húspláss. Eisini fór eg til Gøtu og lærði at seyma hjá Palla Thomsen, skraddaran. Her hava nógvar kvinnur lært at seyma gjøgnum árin. Meðan eg var har, var eisini Maria hjá Eiðis Hans Jacob í Syðrugøtu, Katrina, dóttir Martin í Elduvík og Hanna hjá Maljari í Norðragøtu. Hon giftist seinni við Poul Olsen í Klaksvík, sum saman við beiggjanum, Jógvan, hevði Litlu Beding. Eg búði hjá Jóannes hjá Mikkjali í Barbustovu, sum var verfaðir til tveir av mínum beiggjum, Søren Jacob og Jógvan. Jógvan og Matilda búðu har tá. Men tað skal eisini sigast, at tá eg var burtur var tað ikki so væl dámt. Tað var jú so strævið heima við eini so sjúkari dóttir. Tá ið Rosa, dóttir Signu og Søren Jacob, varð fødd, var eg í Gøtu. Søren Jacob kom inn í grind. Tá sigur hann: “Tú má koma út aftur við mær”. Tá høvdu tey eisini brúk fyri mær. Eg bleiv tí meira og meira bundin at húsinum.

Signa kom í húsið
Søren Jacob giftist í 1940 við Signu Mikkelsen úr Syðrugøtu, og tey giftust inn hjá okkum. Tá Signa kom vóru í húsinum brøðurnir Esmar, Meinhard og Jógvan, mamma og pápi, Valentina umframt eg sjálv. Hetta skuldi so merkja, at eg kundi vera leysari, og tað var eg eisini til tíðir, annars hevði eg slett ikki sloppið út. Eg kundi onkuntíð arbeiða sild í Lynfrost. Men so bleiv mamma sjúk. Hon fekk giktfeypur, og hon skuldi liggja á rygginum í níggju mánaðir heima hjá okkum. Hetta kom ománá alt annað, og tá mátti eg vera heima.

Tað var sum so eingin annar møguleiki hjá mær. Signa fór at eiga børn, og tað gav henni nokk at gera. Men kortini var eg leysari av tí, at tey búðu her.

Mátti hjálpast við øllum
Tá vit komu til 1946 kundi Valentina rópa, men ikki ganga. Hon kom altíð upp og varð sett í ein stól, men tað mátti hon eisini hjálpast við. Hon varð so løgd seinnapartin á degi og kom so upp aftur. Henni dámdi sera væl at lesa, hetta kundi hon gera megin partin av síni tíð. Men í nógv ár var hon ikki før fyri at blaða sjálv. Tá hon skuldi blaða í bókini ella blaðnum, so rópti hon, og tann sum tá var næst, skuldi so koma og blaða. Hon las inntil hon segði: “Tak blaðið frá mær.” Hon kundi tosa fyrstu tíðina, men tað var so óskiligt, at tað var næstan bara eg, sum skilti hana. Hon gav eisini tekn, sum eg skilti. Hon skuldi eisini lyftast í stólinum og beinini skuldu javnan flytast. Hetta vóru øll í húsinum um at gera. Tað var ikki nógv hjálp at fáa. Eina ferð fekk hon tvær pútur, sum kundu stuðla henni. Hon fekk eina ferð ein koyristól frá almennum stovni, men hon kundi ikki sita í honum, og stólin fór avstað aftur. Hetta merkti eisini, at Valentina heldur ikki slapp út fyri dyr. Hetta var ein gongd í sjúkuni, sum læknarnir ikki kundi skilja. Tað kom eina ferð ein danskur lækni, sum vildi fáa greiði á hesum. Men hesum kom so einki burtur úr. Men Poul Olsen, kommunulæknin, segði eina ferð, at hann fór at royna í 14 dagar at geva henni eitt annað slag av tablettum, sum var fyri Parkinsonsjúkuna, tí hon ristist so illa við hvørt. Men hetta toldi hon ikki, so hesum kom heldur einki burtur úr.

Kundi einki sjálv
Tað mátti altíð onkur vera inni hjá Valentinu. Hon kundi ikki eta sjálv og mátti tí matast. Hon mátti eisini hjálpast, nærum berast, út á wc. Tað var eisini mín uppgáva. Eg svav eisini altíð inni hjá Valentinu. Tá ið hon rópti, fór eg upp, men tibetur sovnaði eg altíð aftur. Svøvngeyður hevði eg góðar. Eg fór eisini upp fleiri ferðir hvørja nátt at venda henni. Tað kundi hon sjálvandi ikki gera sjálv.

Tað eydnast henni eisini at sleppa undan liggisárum, hetta fekk eg rós fyri frá læknunum. Í gomlu húsunum var so trøngt, at hvørt kvøld mátti eg tak divanina inn í kamarið, og tá fekst hurðin ikki aftur. Morgunin eftir skuldi divanin út aftur, áðrenn eg kundi fara at hjálpa henni. Fyri at siga sum er, so skilji eg ikki nú, at hetta lat seg gera. Søren Jacob bygdi nýggj hús í 1950, og vit fluttu inn hagar. Tá var meira pláss, og tað gjørdist eitt sindur lættari. Kamarið hjá okkum var partvist býtt sundur av einum hálvveggi. Mamma og pápi svóvu øðrumegin, og eg og Valentina hinumegin. Pápi doyði í 1957. Inn til mamman doyði í 1972 svav eg í kamarinum hjá mammu,

Jonny og Meinhard

og Valentina lá hinumegin hálvvegg. Eg hevði faktisk einki kamar sjálv. Tá ið mamma doyði lá eg inni hjá henni. Hon var so trøng, men so sigur hon: “Legg teg og sov góða. Eg haldi, at eg fari at sovna”. Eg sat mestsum undir henni, tá ið hon doyði. Eftir tað vóru eg og Valentina einsamallar um kamarið. Tá ið Valentina kom upp, varð hon sett í sín stól, sum var settur í duraopinum millum kamarið og køkin. Tá kundi hon síggja inn í køkin og eygleiða tað, sum hendi har. Hans, beiggji Signu, var so fittur í hondunum. Hann fekk lagt hita úr køkinum inn í kamarið. Tá var ikki vanligt at hava hita aðra staðni enn í køkinum.

Meinhard, sum doyði so bráðliga.